

VILNIAUS MIESTO APYLINKĖS TEISMAS

SPRENDIMAS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2023 m. birželio 29 d.
Vilnius

Vilniaus miesto apylinkės teismo teisėjas Pavel Liubkevič,
rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo civilinę bylą pagal pareiškėjos K. P. pareiškimą dėl
juridinę reikšmę turinčio fakto nustatymo, suinteresuoti asmenys valstybės įmonė „Turto bankas“ ir
Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Civilinės metrikacijos skyrius.

Teismas

n u s t a t ė :

1. Pareiškėja K. P. kreipėsi į teismą su pareiškimu, prašydama nustatyti juridinę reikšmę turintį faktą, kad A. M., a. k. (*neskelbtina*), ir J. D., a. k. *neskelbtina*, sieja giminystės santykiai, t. y. kad A. M. yra J. D. brolis; taip pat prašo skirti pareiškėją K. P. J. P. turto administratore iki K. P. palikimo priėmimo po J. D. mirties.
2. Nurodo, kad J. D. 2000 m. sausio 17 d. sudarė notarinį testamentą, kuriuo visą savo turtą po mirties paliko broliui A. M. 2000 m. sausio 20 d. J. D. įgaliojo A. M. įteisinti jai priklausančio buto, esančio adresu (*neskelbtina*), nuosavybę valstybės viešame registre, apdrausti šį butą, sudaryti jo nuomos sutartį, gauti nuompinigių ir atlikti kitus veiksmus. 2000 m. vasario 24 d. J. D. nuosavybės teise įgijo butą adresu (*neskelbtina*).
3. Aiškina, kad pareiškėja 2002 m. liepos 11 d. kreipėsi į Lietuvos Respublikos generalinį konsulatą Niujorke, prašydama pateikti informaciją apie savo tetos J. D., 2000 metų vasarį išvykusios į Niujorko miestą, buvimo vietą; 2006 m. balandžio 7 d. pareiškėja pakartotinai kreipėsi į konsulatą dėl informacijos apie jos tetą pateikimo, tačiau jokios informacijos nebuvo pateikta. Pažymi, kad 2009 m. gegužės 24 d. mirė pareiškėjos tėvas A. M., o 2009 m. spalio 27 d. pareiškėjai buvo išduotas paveldėjimo pagal įstatymą liudijimas dėl po tėvo mirties atsiradusio palikimo.
4. Anot pareiškėjos, Vilniaus miesto apylinkės teismas 2023 m. gegužės 26 d. sprendimu, priimtu civilinėje byloje Nr. e2YT-4760-534/2023, pripažino J. D. mirusia. Vilniaus miesto 1-asis notaro biuras 2023 m. gegužės 30 d. informavo pareiškėją, kad norėdama priimti po J. D. atsiradusį palikimą, ji turi pateikti pareiškėjos ir J. D. giminystės ryšį patvirtinančius dokumentus, tačiau pareiškėja tokių dokumentų (J. D. gimimo liudijimo) neturi; mano, kad A. M. ir J. D. giminystės ryšį patvirtina tai, jog savo sudarytame testamente ir įgaliojime J. D. įvardijo A. M. (pareiškėjos tėvą) savo broliu. Pažymi, kad Lietuvos valstybinis istorijos archyvas ir suinteresuotas asmuo

Vilniaus miesto savivaldybės Civilinės metrikacijos skyrius nepateikė pareiškėjai jokių duomenų apie J. D. gimimo datą, vietą ir šeimos sudėtį.

5. Pažymi, kad Vilniaus miesto apylinkės teismas 2023 m. gegužės 26 d. sprendimu, priimtu civilinėje byloje Nr. e2YT-4760-534/2023, paskyrė pareiškėją laikinąja J. D. turto administratore iki 2023 m. birželio 9 d. Nurodo, kad pareiškėja rūpinasi palikėjai priklausiusiu butu, moka jo išlaikymo mokesčius, todėl yra pagrindas paskirti ją palikėjos J. D. palikimo laikinąja administratore.
6. Suinteresuotas asmuo valstybės įmonė (toliau – VĮ) Turto bankas atsiliepime į pareiškimą prašo jį nagrinėti teismo nuožiūra. Nurodo, kad neturi duomenų, jog J. D. palikimas būtų perėjęs valstybei.
7. Suinteresuotas asmuo Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Civilinės metrikacijos skyrius atsiliepime nurodo, kad neturi galimybių atkurti J. D. gimimo įrašo, nes ji yra gimusi ne Lietuvoje (Jungtinėse Amerikos Valstijose); prašo nagrinėti pareiškimą teismo nuožiūra.
8. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir CPK) 153 straipsnio 2 dalimi, 154 straipsnio 1 dalimi, byla nagrinėjama rašytinio proceso tvarka. Šalims apie teismo posėdžio vietą ir laiką pranešta tinkamai, CPK 123, 130 straipsniuose nustatyta tvarka.

Pareiškimas tenkintinas.

9. Pareiškime nurodyti argumentai ir pareiškimo priedai patvirtina, kad J. D. 2000 m. sausio 17 d. sudarė oficialų testamentą, patvirtintą Vilniaus miesto 1-ajame notarų biure, kuriuo visą turtą, kur jis bebūtų ir iš ko besusidėtų, kuris priklausys jai mirties dieną, paliko broliui A. M., gimusiam 1932 metais, gyvenančiam adresu (*neskelbtina*). Nustatyta, kad 2000 m. sausio 20 d. J. D. išdavė A. M. Vilniaus miesto 6-ojo notarų biuro notarės patvirtintą įgaliojimą, kuriuo įgaliojo A. M. įteisinti jai priklausančio buto, esančio adresu (*neskelbtina*), nuosavybę Žemės ir kito nekilnojamojo turto kadastro ir registro valstybės įmonėje, apdrausti minėtą turtą, esant reikalui – šį butą išnuomoti, sudaryti nuomos sutartį, gauti pinigus, mokėti komunalinius mokesčius, pasirašyti už įgaliotoją ir atlikti visus veiksmus, susijusius su šiuo pavedimu. Teismui pateikto Nekilnojamojo turto registro išrašo duomenys patvirtina, kad J. D. vardu nuo 2000 m. kovo 29 d. viešame registre yra įregistruotas butas, esantis adresu (*neskelbtina*), įsigytas 2000 m. vasario 24 d.
10. Iš bylos duomenų nustatyta, kad pareiškėja yra A. M. dukra. Šią aplinkybę patvirtina teismui pateiktas pareiškėjos gimimo liudijimas, santuokos liudijimas ir Gyventojų registro tarnybos pažyma apie asmens duomenis. Pareiškėjos tėvas 2009 m. gegužės 24 d. mirė; 2009 m. spalio 27 d. pareiškėjai išduotas paveldėjimo pagal įstatymą liudijimas dėl po tėvo mirties atsiradusio palikimo.
11. Nustatyta, kad pareiškėja 2002 m. liepos 11 d. ir 2006 m. balandžio 7 d. teikė Lietuvos Respublikos generaliniam konsulatui Niujorke užklausas dėl J. D. buvimo vietos, tačiau konsulatas nurodė neturintis informacijos apie pareiškėjos tetos buvimo vietą. Iš pareiškėjos nurodytų aplinkybių ir Lietuvos teismų informacinės sistemos Liteko duomenų nustatyta, kad Vilniaus miesto apylinkės teismas 2023 m. gegužės 26 d. sprendimu, priimtu civilinėje byloje Nr. e2YT-4760-534/2023, pripažino J. D. mirusia nuo sprendimo įsiteisėjimo dienos; minėtas sprendimas įsiteisėjęs. Gyventojų registre yra užfiksuotas tik J. D. ištuokos faktas, jokių kitų duomenų apie šį asmenį (šeimos sudėtį, santuokinę padėtį, vaikus, tėvą, motiną) nėra; šią aplinkybę patvirtino ir Civilinės metrikacijos skyrius. Lietuvos valstybės istorijos archyvas nurodė negalintis atlikti J. D. gimimo įrašo paieškos bažnyčios ar metrikų knygoje, nes jam nebuvo pateikti paieškai atlikti reikalingi duomenys (gimimo įrašo sudarymo metai ir įrašo registravimo vieta).

12. Juridiniai faktai – tai įvykiai, asmenų veiksmai ar neveikimas, taip pat kitos aplinkybės, dėl kurių atsiranda, pasikeičia ar nutrūksta tam tikri teisiniai santykiai ir atitinkamai atsiranda, pasikeičia ar baigiasi subjektinės teisės ir pareigos. Kai tam tikras juridinis faktas nėra akivaizdus arba nėra jį patvirtinančių dokumentų, asmuo negali įgyti atitinkamų subjektinių teisių arba įgyvendinti jau esamos subjektinės teisės. Tokiu atveju asmuo gali pasinaudoti įstatymo įtvirtinta galimybe kreiptis į teismą, prašydamas nustatyti tam tikrą juridinį faktą (CPK 444, 445 straipsniai) (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2015 m. spalio 16 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-535-969/2015).
13. Asmuo gali pasinaudoti įstatymo įtvirtinta galimybe kreiptis į teismą, prašydamas nustatyti tam tikrą juridinę reikšmę turintį faktą, kai: 1) prašomas nustatyti faktas turi juridinę reikšmę; 2) pareiškėjas neturi dokumentų, patvirtinančių tą juridinę reikšmę turintį faktą; 3) pareiškėjas negali kitokia, t. y. ne teismo tvarka gauti dokumentų, patvirtinančių atitinkamą juridinę reikšmę turintį faktą, arba pareiškėjas negali ne teismo tvarka atkurti prarastų dokumentų, patvirtinančių juridinę reikšmę turintį faktą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2008 m. rugsėjo 29 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-421/2008; 2011 m. birželio 17 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-273/2011; 2014 m. balandžio 2 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-195/2014).
14. Giminytė yra kraujo ryšys tarp asmenų, kilusių vienas iš kito arba iš bendro protėvio (CK 3.130 straipsnio 1 dalis). Asmenų giminytės santykius patvirtina civilinės būklės aktų įrašai ir jų pagrindu išduodami liudijimai. Todėl giminytės santykiai teismine tvarka gali būti nustatyti tik tuo atveju, jeigu dokumentų, patvirtinančių giminytę, nėra ir pareiškėjas negali kitokia tvarka jų gauti arba negalima atkurti prarastų dokumentų.
15. Bylose dėl juridinę reikšmę turinčių faktų nustatymo įrodinėjimo ypatumą lemia tai, kad šiose bylose yra naudojami netiesioginiai įrodymai. Jeigu pareiškėjas turėtų tiesioginių prašomą nustatyti juridinį faktą patvirtinančių įrodymų, tai jam iš viso nereikėtų kreiptis į teismą (CPK 445 straipsnis), todėl į šią aplinkybę, kad įrodinėjimas vyksta netiesioginiais įrodymais, būtina atsižvelgti sprendžiant įrodymų pakankamumo klausimą. Bylose, kuriose įrodinėjama netiesioginiais įrodymais, prielaidų darymas yra neišvengiamas. Dėl to kasacinis teismas yra pabrėžęs, kad yra svarbu, jog viena prielaida būtų motyvuota, t. y. kad ji būtų pagrįsta byloje esančiais įrodymais, jog priešingos prielaidos tikimybė būtų mažesnė (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2008 m. birželio 16 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-324/2008; 2005 m. kovo 2 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-147/2005).
16. Išanalizavus bylos medžiagą darytina išvada, kad pareiškėjos nurodytos aplinkybės ir pateikti netiesioginiai įrodymai iš esmės patvirtina, jog pareiškėjos tėvą A. M. ir J. D. sieja giminytės ryšys, t. y. kad jie yra/buvo (iki mirties) brolis ir sesuo. Tokia išvada darytina įvertinus aplinkybę, kad A. M. įvardintas J. D. broliu šios sudarytame notariškai patvirtintame testamente, taip pat aplinkybę, kad J. D. paliko pareiškėjos tėvui visą jai priklausančią turtą, suteikė jam plačius įgaliojimus rūpintis jai priklausančiu nekilnojamuoju turtu. Byloje nėra duomenų, paneigiančių pareiškėjos nurodytas aplinkybes. Valstybės registruose nėra jokių duomenų apie J. D. šeimos sudėtį ir giminaičius. Pareiškėja negali kitu būdu nustatyti fakto, kad jos tėvas A. M. yra J. D. brolis. Esant nurodytoms aplinkybėms, yra pagrindas tenkinti pareiškėjos prašymą ir nustatyti juridinę reikšmę turintį faktą, kad A. M. ir J. D. sieja giminytės ryšys (brolis ir sesuo) (CPK 444 straipsnio 2 dalies 1 punktą).
17. CK 5.65 straipsnyje nustatyta, kad jeigu į palikimą įeina turtas, kurį reikia tvarkyti (individuali (personalinė) įmonė, ūkininko ūkis, vertybiniai popieriai ir kt.), ir to negali atlikti testamentu vykdytojas arba įpėdinis, taip pat jeigu palikėjo kreditoriai pareiškia ieškinį prieš priimant įpėdiniams palikimą, tai apylinkės teismas skiria paveldimo turto palikimo administratorių, kuris turi šio kodekso 5.38 straipsnio nustatytas teises. Palikimo administratoriui taikomos *mutatis mutandis* šio kodekso ketvirtosios knygos XIV skyriaus normos.

18. Palikimo administravimas skiriamas ne ilgiau iki bus baigtos paveldėjimo procedūros (t. y. iki įpėdiniams paveldėjimo teisės liudijimų išdavimo ar, teismui išsprendus ginčą, iki paveldimo turto padalijimo ir nuosavybės teisių į konkretų turtą pripažinimo įsiteisėjusiu teismo sprendimu), nebent įpėdinis prašytų nustatyti administravimą ir po to, kai padalijus paveldimą turtą, bus nustatytos įpėdiniams tenkančios paveldimo turto dalys (CK 5.55 straipsnis). Paskirtas palikimo administratorius gali įgyvendinti suteiktus įgaliojimus tik į konkretų paveldimą turtą. Dėl to pavedant administratoriui tvarkyti palikimą turi būti nurodomas ir konkretus turtas, kurį jis tvarkys (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2011 m. rugpjūčio 8 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-343/2011).
19. Pareiškėja prašo paskirti ją laikinąja J. D. turto administratore. Nustatyta, kad J. D. palikimą sudaro butas, esantis adresu (*neskelbtina*). Pareiškėja pateikė įrodymus, patvirtinančius, kad ji moka už šiam butui tiekiamą vandenį, šilumos, elektros energiją, bendrosios dalinės nuosavybės administravimo paslaugas. Teismui nėra žinoma apie kitus galimus J. D. įpėdinius (CPK 178 straipsnis), J. D. nebuvo paskyrusi testamentą vykdytojo (CK 5.37, 5.38 straipsniai). Vadovaujantis tuo, kas išdėstyta ir įvertinus aplinkybę, kad J. D. palikimą sudarantis nekilnojamojo turto objektas (butas) reikalauja priežiūros, yra pagrindas tenkinti pareiškėjos prašymą ir paskirti ją minėto J. D. palikimą sudarančio turto laikinąja administratore (iki J. D. palikimo paveldėjimo procedūrų pabaigos).

Teismas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 444 straipsnio 2 dalies 1 punktu, 448 straipsniu,

n u s p r e n d ž i a :

pareiškimą tenkinti.

Nustatyti juridinę reikšmę turintį faktą, kad A. M., a. k. (*neskelbtina*), ir J. D., a. k. (*neskelbtina*), sieja giminystės santykiai, t. y. kad A. M. yra/buvo (iki mirties) J. D. brolis.

Juridinis faktas pareiškėjai K. P., a. k. (*neskelbtina*), kaip A. M. pirmos eilės įpėdinei pagal įstatymą, nustatomas tikslu gauti paveldėjimo teisės liudijimą.

Skirti pareiškėją K. P., a. k. (*neskelbtina*), J. D., a. k. (*neskelbtina*), turto, t. y. buto, esančio adresu (*neskelbtina*), unikalus Nr. (*neskelbtina*), administratore iki palikimo priėmimo po J. D. mirties.

Teismo sprendimas per 30 (trisdešimt) dienų nuo jo kopijos įteikimo dienos gali būti skundžiamas Vilniaus apygardos teismui, paduodant apeliacinį skundą per Vilniaus miesto apylinkės teismą.

Teisėjas

Pavel Liubkevič